

Pišući ovu knjigu, imao sam na umu dva glavna cilja:

- Približiti čitatelju najnovija makroekonomska zbivanja.

Ono što makroekonomiju čini uzbudljivom jest svjetlo koje baca na svjetska zbivanja, od uvođenja eura u Zapadnoj Europi, preko recesije u Japanu, do ekonomsko-političke krize u Argentini. Ovi događaji – i mnogi drugi – opisani su u ovoj knjizi i to ne u vidu zabilješke u dnu stranice, već u glavnom tekstu ili u okvirima koji pružaju detaljniji uvid. Svaki okvir otkriva kako do tada naučeno gradivo možete primijeniti kako biste bolje razumjeli zbivanja o kojima je riječ. Uvjeren sam da ti okviri ne samo što otkrivaju 'živahnu' stranu makroekonomije, već učvršćuju i prethodno na modelima naučene spoznaje, čineći ih tako konkretnijima i lakše shvatljivima.

- Pružiti čitatelju cjeloviti uvid u makroekonomiju.

Knjiga je konstruirana oko jednog temeljnog modela, modela koji se usredotočuje na implikacije uvjeta ravnoteže na tri tržišta: tržišta dobra, financijskih tržišta i tržišta rada. Ovisno o temi, dijelovi modela koji se uže odnose na tu temu razvijeni su detaljnije, dok su ostali pojednostavljeni ili leže u pozadini. No temeljna konstrukcija modela uvijek je ista. Tako ćete doživjeti makroekonomiju kao jednu povezanu cjelinu, a ne tek kao zbirku nepovezanih modela, a ujedno i shvatiti ne samo dosadašnja makroekonomska zbivanja, već i ona koja se tek imaju dogoditi.

## Izmjene

Odjek čitatelja na prva dva izdanja knjige, u Sjedinjenim Državama i diljem svijeta, pokazao je da postoji velika potražnja za takvim pristupom. U isto vrijeme, povratne informacije od strane nastavnika i studenata dovele su do brojnih važnih izmjena prvog izdanja.

- Glavna izmjena od prvog do drugog izdanja bila je u konstrukciji knjige. Reorganizirao sam knjigu u dva dijela: u jezgru i skup od tri velika produžetka.

Jezgra je usredotočena na ponašanje gospodarstva u kratkom, srednjem i dugom roku.

Tri produžetka usredotočena su na ulogu očekivanja, implikacije otvorenosti i poremećaja – razdoblja vrlo visoke inflacije ili razdoblja vrlo visoke nezaposlenosti.

Odjek na tu novu organizaciju u drugom izdanju bio je vrlo pozitivan, tako da sam ju zadržao u ovom trećem izdanju, uz nekoliko manjih izmjena: izbacio sam jedno poglavlje o poremećajima, ali sam neke njegove dijelove raspodijelio na druga poglavlja. Dva poglavlja su velikim dijelom nova: 22. poglavlje istražuje privremenu ekonomsku stagnaciju, gospodarsku krizu u Japanu. 21. poglavlje usredotočeno je na implikacije različitih režima deviznih tečaja.

- Glavni naglasak revizijâ ovog trećeg izdanja bio je uglavnom na pojednostavljivanju.

Točno: makroekonomija je teška. Teška je stoga što se tu radi o razumijevanju onoga što ekonomisti nazivaju "opća ravnoteža" (engl. "general equilibrium"). Razmišljajući o tome što se to događa u gospodarstvu, istovremeno morate imati na umu ono što se događa na tržištu rada, tržištu dobara kao i na financijskim tržištima. Jedan od načina pisanja teksta o makroekonomiji je skrivanje tih složenosti iza drugih "zgodnih" pristupa tijekom razmatranja različitih tema. Tako nastaje priručnik koji može biti lagan za čitanje, ali ne i takav koji možete rabiti kako biste razumjeli i druge događaje izuzev onih o kojima ste čitali u tekstu. Kao što možete pretpostaviti, to nije put koji sam ja odabrao. I zbog toga što nisam htio uzeti te intelektualne prečace, naporno sam radio kako bih, koliko god je to moguće, pojednostavio objašnjenja.

U drugom izdanju, uveo sam marginalne bilješke koje idu usporedno sa tekstom. One imaju više namjena: da naglase nešto važno, da vam pomognu u praćenju izvoda odnosno izračuna, da povežu neko objašnjenje sa nekim ranijim, da rezimiraju niz ko-

raka, kako bi se upoznale s nekom relevantnom činjenicom ili ispričaju neku anegdotu vezanu uz određenu temu. Nadao sam se da će te bilješke uvelike olakšati čitanje i učenje iz ove knjige. Reakcija je bila krajnje pozitivna, tako da ćete i u ovom trećem izdanju ponovno naići na bilješke na marginama.

Kako bih još više pojednostavio stvari, za ovo treće izdanje sam se pripremao tako što sam sastavio tim studenata i dao im jednostavni zadatak: pogledajte svako objašnjenje u knjizi; recite mi djeluje li teško ili nerazumljivo; recite mi kako bi se moglo jednostavnije objasniti. Zahvaljujući tome morao sam gotovo iznova napisati knjigu. Konstrukcijski, ona je ostala ista, ali sadržajno – odnosno, načinom na koji su pojmovi pretreseni, objašnjeni i ilustrirani – uvelike se razlikuje od rukopisa. Objašnjenja su, vjerujem, jednostavnija i lakša za shvatiti.

## Organizacija

Knjiga je organizirana oko dva središnja dijela: jezgre i skupa od tri velika produžetka. Jezgri prethodi uvod, a nakon skupa produžetaka slijedi pregled uloga ekonomske politike. Knjiga završava epilogom. Dijagram tijekom na unutrašnjoj strani prednjih korica olakšava pregled organizacije poglavlja, i odgovara cjelokupnoj strukturi knjige.

- 1. i 2. poglavlje daju uvod u osnovne činjenice i probleme makroekonomije. 1. poglavlje nudi putovanje oko svijeta, od Sjedinjenih Država, preko Europe, pa sve do Japana. Neki nastavnici će to radije obraditi kasnije, možda nakon 2. poglavlja koje uvodi osnovne koncepte, objašnjava pojmove poput kratkog, srednjeg i dugog roka, te daje brzi pregled knjige.

Dok 2. poglavlje daje osnove nacionalnog računovodstva, račune nacionalnog dohotka detaljno sam obradio u Dodatku 1 na kraju knjige. To rasterećuje početnu materiju, i omogućuje temeljitiju obradu iste u dodatku.

- Poglavlja 3 do 13 čine **jezgru**.

Poglavlja od 3 do 5 usredotočena su na **kratki rok**. Ta tri poglavlja karakteriziraju ravnotežu na tržištu dobara i na financijskim tržištima, i oni stvaraju osnovni model korišten za izučavanje kratkoročna kretanja domaćeg proizvoda<sup>1</sup>, takozvani *IS-LM* model.

Poglavlja 6 do 9 usredotočena su na **srednji rok**. 6. poglavlje usredotočeno je na ravnotežu na tržištu rada i uvodi pojam prirodne stope nezaposlenosti. Poglavlja 7 do 9 razvijaju model temeljen na agregatnoj potražnji i agregatnoj ponudi, i prikazuju kako taj model može biti uporabljen da bi se razumjela kretanja ekonomske aktivnosti i inflacije, kako u kratkom tako i u srednjem roku.

Poglavlja 10 do 13 usredotočena su na **dugi rok**. 10. poglavlje opisuje činjenice, prikazujući razvoj domaćeg proizvoda u raznim državama i kroz duga vremenska razdoblja. Poglavlja 11 i 12 razvijaju model rasta, usredotočujući se na odrednice akumulacije kapitala i tehnološkog napretka i ulogu svakog od tih pojmova u rastu. 13. poglavlje, koje nije obvezno, usredotočuje se na efekte tehnološkog napretka, ne samo u dugom roku, već i u kratkom i srednjem roku. Ova tema obično nije zastupljena u udžbenicima, ali je važna. I ovo poglavlje prikazuje kako se može integrirati kratki, srednji i dugi rok – što predstavlja primjer isplativosti integriranog pristupa makroekonomiji.

- Poglavlja 14 do 24 pokrivaju tri velika **produžetka**.

Poglavlja 14 do 17 usredotočuju se na ulogu **očekivanja** u kratkom i u srednjem roku. Očekivanja igraju veliku ulogu u većini ekonomskih odluka i shodno tome, igraju veliku ulogu u određivanju domaćeg proizvoda.

Poglavlja 18 do 21 usredotočuju se na implikacije **otvorenosti** u modernim gospodarstvima. 21. poglavlje, koje je velikim dijelom novo, usredotočuje se na implikacije različitih režima deviznih tečajeva, od fluktuirajućeg i fiksnog tečaja, te valutnih odbora i dolarizacije.

22. i 23. poglavlje usredotočeno je na **poremećaje**, razdoblja kada (makroekonomske) stvari krenu na loše. 22. poglavlje osvrće se na depresije i recesije. Veliki dio ovog poglavlja je nov – od obrade opasnosti deflacije i zamke likvidnosti, do analize japanske ekonomske krize. 23. poglavlje daje osvrt na slučajeve hiperinflacije.

- Poglavlja 24 do 26 vraćaju se na makroekonomsku **politiku**. Dok glavnina, prva 23 poglavlja stalno obrađuje makroekonomsku politiku u ovom ili onom obliku, svrha 24. do 26. poglavlja je povezati njihove niti. 24. poglavlje promatra ulogu i granice makroekonomske politike uopće. 25. i 26. poglavlje daju pregled monetarne i fiskalne politike. Veliki dio 26. poglavlja posvećen je najnovijim zbivanjima u monetarnoj politici, od ciljanja inflacije do

<sup>1</sup> Izraz *output* koji se provlači kroz cijeli udžbenik u hrvatskom je izdanju zamijenjen izrazom *domaći proizvod*. Iako smatramo da će taj izraz biti studentima razumljiviji, treba imati na umu da je domaći proizvod samo jedna od mogućih mjera proizvodnje na razini cijelog gospodarstva.

pravila određivanja kamatnih stopa. Možda će neki nastavnici radije ranije obraditi dijelove poglavlja. Na primjer, obradu ograničenja državnog proračuna (26. poglavlje) može se lako prebaciti u raniji dio predavanja tijekom semestra.

- 27. poglavlje služi kao **epilog**. Ono stavlja makroekonomiju u povijesnu perspektivu, prikazujući razvoj makroekonomije u zadnjih 60 godina i obrađujući tekuće pravce istraživanja.

## Alternativni pristupi izlaganju predmeta

Unutar šire organizacije knjige, postoji mnoštvo prilika za drukčije pristupe izlaganju ove materije. Većina poglavlja pisana je kraće no što je to u udžbenicima uobičajeno, i, prema mojem iskustvu, većina poglavlja može biti obrađena za sat i pol. Samo nekoliko njih (primjerice 5. i 7. poglavlje) možda će zahtijevati da im, radi boljeg usvajanja, posvetite po dva predavanja.

- **Kratki tečajevi** (15 ili manje predavanja)

Kratak tečaj može biti organiziran oko dva uvodna poglavlja i jezgre. Izostave li se 9. i 13. poglavlje, to onda čini ukupno 11 predavanja. Potom mogu uslijediti neformalne prezentacije jednog ili dva produžetka, temeljena npr. na 17. poglavlju o očekivanjima (koje može biti i zasebna tema jednog predavanja) i na 18. poglavlju, poglavlju o otvorenom gospodarstvu, što čini ukupno 13 predavanja.

Kratki tečaj može izostaviti izučavanje rasta (dugog roka). U tom slučaju, tečaj može biti organiziran oko uvodnih poglavlja, poglavlja 3 do 8 u dijelu jezgre, što čini ukupno 8 predavanja, ostavljajući dovoljno vremena, primjerice, za pokrivanje 17. poglavlja o očekivanjima, poglavlja 18 do 20 o otvorenoj ekonomiji, poglavlja 22 o depresijama i recesijama, što čini ukupno 13 predavanja.

- **Duži tečajevi** (20 do 25 predavanja)

Tečaj koji traje cijeli semestar ostavlja više nego dovoljno vremena kako bi se pokrila jezgra, plus najmanje dva produžetka, kao i pregled ekonomske politike.

Produžeci polaze od pretpostavke da je jezgra savladana, no inače uglavnom predstavljaju cjelinu za sebe. Iako je dana sloboda izbora, redoslijed kojim se najbolje mogu predstaviti je najvjerojatnije onaj redoslijed kojim su predstavljeni u knjizi. Početi sa izučavanjem uloge očekivanja je korisno, primjerice, kako bi se razumjeli uvjet kamatnog pariteta i priroda tečajnih kriza.

Jedan od izbora s kojim će se nastavnici najvjerojatnije suočiti će biti, da li da predaju dio o rastu (dugi rok) ili ne. Uvrsti li se materija o rastu, možda neće ostati dovoljno vremena za pokrivanje sva tri produžetka i temeljitu raspravu o politici. U tom slučaju, možda će biti najbolje izostaviti izučavanje o poremećajima. Izostavi li se dio o rastu, raspoloživo vrijeme trebalo bi biti dovoljno za pokrivanje najvećeg dijela svih drugih tema u knjizi.

## Što knjiga nudi

Potrudio sam se da nikada ne prikazem teoretski rezultat, a da ga ne povežem sa stvarnim svijetom. Kao doatak raspravi o činjenicama u samom tekstu, napisao sam veliki broj okvira U žarištu, u kojima se obrađuju određeni makroekonomski događaji ili činjenice, iz Sjedinjenih Država ili iz cijelog svijeta.

Uz pomoć marginalnih bilješki koje idu usporedno s tekstom nastojao sam rekonstruirati dio interakcije koja se u učionici odvija između studenata i nastavnika. Marginalne bilješke ostvaruju dijalog sa čitateljem, kako bi olakšale put kroz teže ulomke, te omogućili dublje razumijevanje koncepta i usput izvedenih rezultata.

Za studente koji dalje žele istražiti makroekonomiju, uveo sam sljedeće dvije mogućnosti:

- **Kratki dodaci** nekim poglavljima, koji proširuju neki zaključak unutar poglavlja.
- **Odjeljak Dodatno štivo** na kraju svakog poglavlja, označava gdje se može naći još više informacija, uključujući i brojne ključne adrese na Internetu.
- Svako poglavlje završava sa tri načina kojima se osigurava da je materijal u poglavlju usvojen:
- **Sažetak** glavnih ideja u poglavlju.
- **Popis ključnih pojmova.**
- **Niz vježbi na kraju poglavlja;** neke su teže, a neke lakše; neke zahtijevaju pristup Internetu, a neke programe za računanje. Neke od izazovnijih vježbi, koje se npr. temelje na podacima s Interneta ili slično, označene su zvjezdicom.

Lista simbola na unutrašnjim stranicama stražnjih korica olakšava prisjećanje značenja simbola korištenih u tekstu.

## Paket za predavanje i učenje

Knjiga dolazi sa brojnim dodacima kako bi se pomoglo i studentima i nastavnicima.

## Za nastavnike

- **Priručnik za nastavnike (*Instructor's Manual*).** Napisao ga je Mark Moore, sa University of California-Irvine. Priručnik za nastavnike raspravlja o pedagoškim izborima, alternativnim načinima prezentiranja materijala i načinima kojima se može pomoći studentima da bolje razumiju gradivo. Za svako poglavlje u knjizi priručnik ima 7 odsjeka: (I) pitanje za motivaciju; (II) zašto je odgovor na to pitanje važan; (III) ključni alati, koncepti i pretpostavke; (IV) rezime; (V) pedagogija; (VI) produžeci i (VII) zapažanja i dodatne vježbe. Priručnik za nastavnike se može skinuti sa <http://www.prenhall.com/blanchard>.
- **Datoteka ispitnih elemenata (*Test Item File*).** Napisao ju je David Findley sa Colby Collegea. Banka ispitnih pitanja u potpunosti je revidirana, zajedno sa potpuno novim kompletom analitičkih pitanja s kratkim odgovorima.
- **Novi TestGen-EQ softver (*New TestGen-EQ Software*).** Tiskano izdanje banke testova (*Test Bank*) kreirano je za uporabu zajedno sa programom za kreiranje testova TestGen-EQ (*TestGen-EQ*). Taj kompjuterizirani paket omogućuje nastavniku da po želji oblikuje, sačuva i mijenja testove za nastavne potrebe. Program za ispite dozvoljava nastavnicima da uređuju, dodaju ili izbrišu pitanja iz banke ispitnih pitanja, da uređuju postojeće i stvore nove grafičke elemente, da analiziraju rezultate testova, te da organiziraju bazu podataka za ispite i rezultate studenata. Ovaj novi software pruža veću fleksibilnost i lakoću uporabe. Pruža mnoge mogućnosti za organizacije i prikazivanja ispitnog materijala, kao i mogućnosti pretraživanja i sortiranja. Može pripremiti dvadeset i pet verzija jednog ispita.
- **Komplet prozirnica (*Transparency Masters*).** Potpuni komplet originalnih prozirnica za prikaz pomoću grafoskopa, za sve prikaze u tekstu, može se skinuti sa <http://www.prenhall.com/blanchard>. Kontaktirajte svog Prentice Hall-predstavnika za lozinku.

## Za studente

- **Vodič za učenje (*Study Guide*).** David Findlay, sa Colby Collegea, još jednom je obavio izvanredan posao pišući priručnik prilagođen studentima. Svako poglavlje počinje prikazom ciljeva i pregledom obrađenog gradiva. Organiziran je u obliku vodiča,

tako što pokriva važne točke u poglavlju, uključujući i upute za lakše učenje duž cijelog poglavlja. Nakon vodiča slijede kratka kontrolna pitanja sa problemima za ponavljanje, kao i pitanjima sa više ponuđenih odgovora. Vodič sadrži i rješenja svih problema.

- **CD-ROM Aktivni grafovi (*Active Graph CD-ROM*).** Ovaj interaktivni alat za studente sadrži niz aktivnih grafova stvorenih za ovaj tekst, koji odgovaraju većini važnih slika u knjizi. Svaki graf omogućuje promjenu vrijednosti neke varijable i promatranje učinaka iste u kretanju grafova. Iskustvo je pokazalo da uporaba grafova na ovaj način značajno ojačava intuiciju studenata i razumijevanje mehanizama na djelu.

## Za nastavnike i studente

- **Prateća Web stranica (<http://www.prenhall.com/blanchard>).** Stranica koja je bogata sadržajem, multidisciplinarna, uključuje vježbe na Internetu, aktivnosti i izvore povezane posebno s trećim izdanjem Makroekonomije. Uključuje sljedeće mogućnosti:

**On-line Vodič za učenje (*The Online Study Guide*),** kojeg je pripremio David Black sa Sveučilišta u Toledu (University of Toledo), pruža studentima još jednu mogućnost kako bi izoštrili svoje vještine u rješavanju problema i procijenili svoje razumijevanje materije u tekstu. On-line vodič za učenje sada sadrži dvije razine kvizova sa ukupno 20 pitanja po poglavlju. On-line vodič kroz učenje ocjenjuje svako pitanje na koje je student odgovorio, pruža povratne informacije o točnim i netočnim odgovorima, te omogućuje studentima da e-mailom pošalju rezultate na do četiri e-mail adrese.

**Članci i vježbe o tekućim događajima (*Current Events Articles and Exercises*),** koji se odnose na teme u svakom poglavlju, u potpunosti su podržani grupnim aktivnostima, vježbama kritičkog razmišljanja i pitanjima za raspravu. Ti članci, počevši od publikacija o najnovijim zbivanjima do publikacija vezanih uz ekonomiju, pomažu studentima predočiti važnost ekonomije u današnjem svijetu.

**Vježbe na Internetu (*Internet Exercises*)** – svaka dva tjedna skupina profesora ekonomije dodaje nove izvore podataka na Internetu kako bi i studentima i profesorima osigurali najsvježije i najnovije podatke.

**Organizator nastavnog plana i programa (*Syllabus Manager*)** – Za profesore, prateća Web stranica nudi izvore kao što su odgovori na Tekuća doga-

đanja (*Current Events Articles and Exercises*) i vježbe na Internetu (*Internet Exercises*) i prostor Za nastavnike (*Faculty Lounge*), koji uključuje nastavne materijale i chat sobe za razgovor između nastavnika (*faculty chat rooms*).

**Dodaci koji se mogu "skinuti" sa Interneta** – sa prateće Web stranice, nastavnici mogu također "skinuti" dodatke i nastavna pomagala. Predavači bi trebali uspostaviti kontakt sa svojim prodajnim predstavnikom Prentice Halla kako bi dobili neophodno korisničko ime (*username*) i lozinku (*password*) kako bi imali pristup tim resursima. Dodaci uključuju sljedeće:

■ **PowerPoint prezentacije** – Ovaj pomoćni alat za prezentacije gradiva, kojeg su pripremili Fernando i Yvonn Quijano, nudi opće preglede i sažetke važnih pisanih materijala, ključnih jednadžbi, izraza, tablica i grafova. Mnogi važni grafovi su pomični tako da studenti mogu vidjeti korak-po-korak proces povezan s tim ekonomskim aktivnostima. Ovaj alat će omogućiti predavačima da pripreme prezentacije u boji, profesionalnog izgleda, kao i odgovarajuće pisane materijale za svoje studente.

■ Priručnik za predavače

■ Prozirnice

## Ponude On-line-tečajeva

■ **WebCT.** Razvijen od strane nastavnika, WebCT pruža nastavnom osoblju Internet alate pomoću kojih će lako i jednostavno stvoriti on-line tečajeve. Prentice Hall osigurava sadržaj i napredne elemente kako bi se pomoglo predavačima da stvore kompletan on-line-tečaj. Za više informacija, molimo posjetite našu Web-stranicu, koja se nalazi na [www.prenhall.com/webct](http://www.prenhall.com/webct).

■ **Blackboard.** Lakoća korištenja Blackboardovog jedinstvenog obrasca i alata omogućuju jednostavno stvaranje, rukovođenje i uporabu materijala on-line-tečajeva. Predavači mogu stvoriti on-line tečajeve rabeći Blackboardove alate, koji uključuju alate za dizajn, komunikaciju, testiranje, i vođenje tečaja. Za više informacija molimo posjetite našu Web-stranicu koja se nalazi na [www.prenhall.com/blackboard](http://www.prenhall.com/blackboard).

■ **Nastavni kompas (*CourseCompass*)** Ovaj prilagodljivi, interaktivni on-line alat za vođenje poduke podržan od strane Blackboarda pruža najintuitivniju moguću okolinu za podučavanje i učenje. Pre-

davač(i) mogu komunicirati sa drugim studentima, distribuirati nastavni materijal te pomoću Interneta pratiti napredak studenata. Za daljnje informacije, molimo posjetite našu Web-stranicu koja se nalazi na [www.prenhall.com/coursecompass](http://www.prenhall.com/coursecompass).

## Mogućnosti pretplate

■ **Pretplate na The Wall Street Journal tiskana i interaktivna izdanja.** Prentice Hall je formirao stratešku suradnju sa The Wall Street Journal, najcjenjenijim i najpouzdanijim dnevnim izvorom informacija o poslovnom svijetu i gospodarstvu. Za škole koje naruče poseban paket koji sadržava knjigu i pretplatni bonus, profesori će primiti na dar osobnu pretplatu na godinu dana, a studenti 10-tjednu pretplatu na tiskano, kao i na interaktivno izdanje časopisa The Wall Street Journal. Profesori će također primiti izdanja tjednih tematskih planova predavanja Wall Street Journala za predavače.

■ **Pretplata na Financial Times.** Sa zadovoljstvom možemo obznaniti posebno partnerstvo s časopisom The Financial Times. Za škole koje prihvate poseban paket koji sadržava knjigu i dodatak za pretplatu, predavači će na dar dobiti jednogodišnju pretplatu na svoje ime, a studenti 15-tjednu pretplatu na tiskano izdanje. Za detalje i informacije o naručivanju molimo stupite u kontakt sa svojim predstavnikom Prentice Halla.

■ **Pretplata na Economist.com.** Kroz posebni dogovor sa Economist.com, nakon prihvaćanja paketa sa knjigom i pretplatnim bonusom, profesori će primiti 6-mjesečnu, a studenti 12-tjednu pretplatu na on-line verziju tog časopisa. Za ostale detalje i informacije o naručivanju, molimo kontaktirajte svog predstavnika Prentice Halla.

## Priznanja i zahvale

Ova knjiga duguje puno toga mnogima.

Pomoć u istraživanju, za što sam im zahvalan, pružili su Adam Ashcraft, Peter Berger, Peter Benczur, Efe Cakarel, Herry Gadikis, David Hwang, Kevin Nazemi, Stacy Tevlin, Gaurav Tewari, Corissa Thompson, John Simon, i Jeromin Zettermeyer. Zahvaljujem generacijama studenata u 14.02. pri MIT-u koji su slobodno dijelili svoje reakcije na knjigu tijekom godina.

Imao sam koristi od komentara mnogih kolega i prijatelja. Među njima su John Abell, Roland Benabou, Sa-

muel Bentolila i Juan Jimeno (koji su prilagodili knjigu za izdanje na španjolskom jeziku), François Blanchard, Roger Brinner, Ricardo Caballero, Martina Copelman, Ludwig Chincarini, Daniel Cohen (koji je prilagodio knjigu za izdanje na francuskom jeziku), Larry Christiano, Bud Collier, Andres Conesa, Peter Diamond, Martin Eichenbaum, Gary Fethke, David Findlay, Francesco Giavazzi (koji je prilagodio knjigu za izdanje na talijanskom jeziku), Yannis Ioannides, Daid Johnson, P.N. Junankar, Paul Krugman, Peter Montiel, Bill Nordhaus, Angelo Melino (koji je prilagodio knjigu za kanadsko izdanje), Tom Michl, Athanasios Orphanides, Daniel Pirez Enri (koji je prilagodio knjigu za latinoameričko izdanje), Jim Poterba, Ronald Schettkat, Watanabe Shinichi (koji je prilagodio knjigu za japansko izdanje), Changyong Rhee, Julio Rotemberg, Robert Solow, Andre Watteyne, i Michael Woodford. Također sam često imao koristi od poticajnih prijedloga mojih kćeri, Serene, Giulie i Marie, premda nisam slijedio svaki.

Imao sam koristi od komentara mnogih čitatelja, recenzenata i onih koji su testirali gradivo u nastavi. Među njima su:

- John Abell, Randolph-Macon Womans' College
- Carol Adams, Cabrillo College
- Terence Alexander, Iowa State University
- Robert Archibald, College of William & Mary
- Stephen Baker, Capital University
- Charles Bean, London School of Economics and Political Science
- Dr. David C. Black, University of Toledo
- Scott Bloom, North Dakota State University
- Pim Boren, University of Canterbury, Novi Zeland
- Henry Chapell, University of South Carolina
- Maria Crummett, University of Tampa
- Brad deLong, UC Berkeley
- Wouter Denhaan, UC San Diego
- F. Trenery Dolbear, Brandeis University
- John Edgren, Eastern Michigan University
- J. Peter Federer, Clark University
- Rendigs Fels, Vanderbilt University
- Yee-Tien Fu, National Cheng-Chi University, Tajvan
- Marc Fox, Brooklyn College
- Randy Grant, Linfield College

- Reza Hamzaee, Missouri Western State College
- Thomas Havrilesky, Duke University
- John Holland, Monmouth College
- Ralph Husby, University of Illinois, Urbana-Champaign
- Fred Joutz, George Washington University
- Miles Kimball, University of Michigan
- Paul King, Denison University
- Ng Beoy Kui, Nanyang Technical University, Singapur
- Leonard Lardaro, University of Rhode Island
- Hsien-Feng Lee, National Taiwan University
- Frank Lichtenberg, Columbia University
- Mark Lieberman, Princeton University
- Mathias Lutz, University of Sussex
- Bernard Malamud, University of Nevada, Las Vegas
- Rose Milbourne, University of New South Wales
- W. Douglas Morgan, University of California, Santa Barbara
- Jack Osman, San Francisco State University
- Allen Parkman, University of New Mexico
- Gavin Peebles, National University of Singapore
- Jack Richards, Portland State University
- Kehar Sangha, Old Dominion University
- Peter Sephton, University of New Brunswick
- Ruth Shen, San Francisco State University
- Kwanho Shin, University of Kansas
- Carol Scotese, Virginia Commonwealth University
- David Sollars, Auburn University
- Abdul Turay, Radford University
- Frederick Tyler, Fordham University
- Doug Waldo, University of Florida
- Susheng Wang, Hong Kong University
- Mark Wohar, University of Nebraska, Omaha
- Michael Woodford, Princeton University
- Ip Wing Yu, University of Hong Kong
- Chi-Wa Yuen, Hong Kong University of Science and Technology
- Ky H. Yuhn, Florida Atlantic University

Ovi ljudi pomogli su mi i izvan okvira njihovih dužnosti i svaki od njih je dao svoj doprinos ovoj knjizi.

Mnogim ljudima u Prentice Hallu dugujem zahvalnost, od Stephena Dietricha koji me je nagovorio da napise napišem ovu knjigu, preko Roda Banistera, izvršnog urednika za ekonomiju, do P.J. Boardman, glavnog urednika te Gladys Soto, voditelja urednika, Marie McHale, zamjenici urednika, Lisi Amato, pomoćnici urednika, Victoriji Anderson, voditeljici medijskih projekata, Kathleen McLellan, voditeljici marketinga, Chris Bath, asistentu za marketing i Michaelu Reynoldsu, uredniku za izdavaštvo.

Želim posebno izdvojiti Stevea Rigolosija, izvršnog urednika prvog izdanja, te Michaela Elia, jedna-

ko izvanrednog urednika drugog i trećeg izdanja. Steve me prisilio da pročistim, a Michael da pojednostavim stvari. Zajedno su uvelike pridonijeli cijelom procesu i knjizi. Obojici sam im duboko zahvalan.

Pri MIT-u, nastavljam zahvaljivati Johnu Arditi za njegovu apsolutnu pouzdanost.

Kod kuće, nastavljam zahvaljivati Noelle što se pobrinula za očuvanje mog zdravlja.

Olivier Blanchard  
Cambridge, MIT  
veljača, 2002. god